III 5B/3 DSK — 1 — 790 8 6772

KWESTIONARIUSZ

b. jeńca-internowanego-więźnia-"Łagiernika"-zesłańca w ZSSR

1. Dane osobiste /imię, nazwisko, stopień, wiek zawód i stan cywilny/

Szumski Jan, kpr. monter — kanałek

6772

2. Data i okoliczności aresztowania: Aresztowano mnie 19/IX 1939 r. Około godz 20 zajechał samochód z którego wysiadło dwóch milicjantów /z miejscowych/ i 5. z N.K.W.D. Zarzucano mi nielegalne posiadanie broni. Ponieważ na dzień przed aresztowaniem broń zdałem dałem odpowiedź negatywną. Mimo to kazano mi zabrać niezbędne rzeczy jak /ręcznik i mydło i tytoń/ i zawieźli mnie do Mołodeczna.

3. Nazwa obozu/-więzienia miejsce przymusowych robót/

W więzieniu w Mołodecznej dowiedziałem się że oskarżony jestem o współpracę z Wywiadem polskim. Przebywałem tam do 19 czerwca 1940 r. skąd wywieziono mnie do więzienia w Połocku /ZSRR/. W Połocku trzymano mnie trzy miesiące - Po odczytaniu wyroku /10 lat/ wywieziono do

4. Opis obozu więzienia i t. p. /teren, budynki, warunki mieszkaniowe, higiena/

Warkuty. - Obóz przedstawiał się w ten sposób. Las - po przyjeździe na miejsce dano nam siekiery łopaty i kilofy i kazano budować chałupy. Po upływie 1 miesiąca powstał obóz w którym mieściło się około 800 Polaków. Budynki drewniane - w jednym baraku dwuzmiennym wszyscy się mieścili /800/ warunki higjeniczne żadne.

Ustęp w odległości 5 m. od baraku niczym nie usmrelniony. Początkowo tarcz nie było dopiero po upływie 3 miesięcy zbudowaliśmy

5. Skład jeńców, więźniów zesłańców/Narodowość, kategoria, przestępstw, poziom umysłowy i moralny, wzajemne stosunki etc/

W obozie tym jeńców nie było. Wśród zesłańców najrozmaitsze typy. Przeważała narodowość polska - więźniowie polityczni przeważnie inteligencja. Wzajemne stosunki poprawne za wyjątkiem mniejszości narodowej /żydzi/ którzy wręcz wrogo do nas byli ustosunkowani.

6. Życie w obozie, ~~więzieniu~~ i t. p. /Przebieg przeciętego dnia, warunki pracy normy, wynagrodzenie, wyżywienie, ubranie życie koleżeńskie i kulturalne etc./

Pobudka o godz. 0.4 i śniadanie. Do pracy wychodziło się o godz. 0.5 i pracowało się przy budowie linii kolejowej do godz. 17.00. Następnie powrót do baraku i kolacja razem z obiadem. Norma 7 ~~[illegible]~~ 3 ~~[illegible]~~ – nie do zrobienia / wynagrodzenie żadne – wyżywienie niedostateczne – ubranie dawali chorkale –

6772

7. Stosunek władz NKWD do Polaków/Sposób badania, tortury, kary, propaganda komunistyczna, informacje o Polsce etc/

Stosunek NKWD. był okropny – Na każdym kroku wymyślano bito i torturowano. Za najmniejsze uchybienie karano karcerem. Propaganda – na każdym kroku: Raz w tygodniu przymusowo wysyłali na meetingi komunist. Obóz ściśle izolowany ~~informacje~~

8. Pomoc lekarska, szpitale, śmiertelność / Wymienić nazwiska zmarłych/

Pomoc lekarska na miejscu / środków leczniczych nie posiadali / śmiertelność b. duża. Nazwiska ~~były~~ przeważnie przybrane.

9. Czy i jaka była łączność z krajem i rodziną

Ogólnie biorąc korespondencja z krajem była u Przymanowa ja osobiście nie miałem żadnej łączności.

10. Kiedy został zwolniony a/i w jaki sposób dostał a/się do Armii

Zwolniony zostałem na podstawie amnestji dnia 25 sierpnia 1941 r. Do Armii zgłosiłem się z początkiem września 1941 r. z Łochu /Z.S.R.R./

Szumiński Jan